

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра біохімії та біотехнології

Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Освітня програма Біохімія, біотехнологія та методологія біологічних досліджень
Спеціальність 091 Біологія та біохімія
Галузь знань 09 Біологія

Затверджено на засіданні кафедри
історії України і методики
викладання історії
Протокол N 12 від 29 червня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Новітня історія України та української культури
Освітня програма	Біохімія, біотехнологія та методологія біологічних досліджень
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	091 Біологія та біохімія
Галузь знань	09 Біологія
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	I курс
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/d05b03deb33a2bfb20d7

2. Опис дисципліни

Мета курсу: формування фахівця з історичним мисленням, активною, патріотичною громадянською позицією, здатного аргументовано викладати свої погляди на найважливіші явища української історії, усвідомлювати нерозривний зв'язок між надбанням минулого і сучасного, традиціями і досвідом різних поколінь українців втілених у матеріальних і духовних цінностях певних історичних періодів.

Цілі курсу: надати студентам знання з історії України та української культури відповідно до рівня та вимог вищої школи, зосередившись на найбільш актуальних проблемах політичного, соціально-економічного, культурного та релігійного життя українського суспільства на різних етапах його розвитку.

Компетентності:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово

ЗК06. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо з метою збереження природного навколишнього середовища.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

СК04. Здатність здійснювати збір, ресстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

СК06. Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього

<p>середовища, раціонального природокористування.</p> <p>СК07. Здатність до аналізу будови, функцій, процесів життєдіяльності, онто- та філогенезу живих організмів.</p> <p>СК09. Здатність аналізувати результати взаємодії біологічних систем різних рівнів організації, їхньої ролі у біосфері та можливості використання у різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколишнього середовища.</p> <p>СК10. Здатність демонструвати знання механізмів підтримання гомеостазу біологічних систем.</p>
<p>Програмні результати навчання</p> <p>ПР07. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.</p> <p>ПР22. Посилювати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на добросовісність, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.</p> <p>ПР23. Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства.</p>

3. Структура курсу (зразок)

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Вступ до вивчення історії України та української культури. Давня доба української історії.	Знати і розуміти основні тенденції цивілізаційного розвитку людей на українських землях, витоки праслов'янського етносу в Україні.	Питання, тести, самостійна робота
2	Княжа доба. Київська Русь.	Знати теорії утворення Руської держави, основні етапи її становлення, соціокультурні процеси та мистецькі здобутки середньовічної України	Питання, тести, самостійна робота
3	Галицько-Волинська держава	Знати історію першої національної української державності, політичні і культурні взаємозв'язки з європейськими країнами.	Питання, тести, практична і самостійна робота
4	Українські землі у складі Литви і Польщі (друга половина XIV – перша половина XVII ст.)	Знати територіальний переділ українських земель, політику країн-завойовниць щодо українців, особливості утворення та формування українського козацтва, його боротьби за національні права; розвиток української культури доби ренесансу.	Питання, тести, практична і самостійна робота
5	Виникнення козацтва та його роль в історії України	Знати, розуміти та аналізувати основні передумови і причини виникнення козацтва. Вміти визначати основні елементи демократичного устрою Запорізької Січі та роль козацтва в розвитку соціальної активності українського народу.	
6	Українська національна революція середини XVII ст.	Знати хронологію війни, структуру та зміст відновленої української держави, роль лідера Б.Хмельницького. Національно-культурні процеси.	Питання, тести, самостійна робота

7	Політичне становище України в другій половині XVII ст.	Розуміти причини, зміст та наслідки внутрішньо української боротьби. Визначати негативні суспільні, соціально-економічні та культурні наслідки «Руїни» для українства.	Питання, тести, практична і самостійна робота
8	Гетьманщина під владою Російської імперії у XVIII ст.	Знати основні етапи ліквідації Росією української державної автономії, роль козацьких гетьманів у боротьбі за національні права. Українська культура XVI – XVIII ст. та європейський культурний простір. Доба бароко.	Питання, тести, практична і самостійна робота
9	Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)	Знати основні складові процесу національного відродження, його особливості в наддніпрянських і західноукраїнських землях. Проблеми і суперечності розвитку української культури епохи просвітництва і романтизму XIX ст.	Питання, тести, самостійна робота
10	Україна на початку XX ст.	Знати сутність політичного етапу національного відродження, місце України в роки Першої світової війни. Нові тенденції українського мистецтва на початку XX ст.. (неоромантизм, експресіонізм, авангард).	Питання, тести, самостійна робота
11	Українська національна революція 1917-1921 рр.	Осмислити революційний і державотворчий процеси в Україні під час визвольних змагань 1917-1921 рр., вміти проводити паралелі із сучасною ситуацією. Мистецтво України 1917-1921 рр.: театр, музика, образотворче мистецтво та архітектура.	Питання, тести, самостійна робота
12	Українські землі під владою іноземних держав у міжвоєнний період 20-30-ті рр. XX ст.	Знати сутність комуністичного тоталітарного режиму, його прояви та наслідки для українців. Основні тенденції культурного розвитку в 1920-30 ті роки. Політика «українізації». Українські культурні діячі – жертви сталінського терору. Знати особливості політичного, економічного та соціокультурного становища українців під владою Польщі, Румунії, Чехословаччини, Угорщини. Знати і розуміти характер розвитку українського національно-культурного і визвольного руху	Питання, тести, практична і самостійна робота
13	Україна в роки Другої світової війни.	Знати основні етапи розвитку воєнних подій на українських землях, місце України й українців, їх роль в розгромі нацизму і боротьбі з більшовизмом.	Питання, тести, практична і самостійна робота

14	Україна в др. пол. 40-х – 80-х ст. XX ст.: трансформації суспільно-політичного, культурного та економічного розвитку.	Знати основні тенденції післявоєнного розвитку УРСР, специфіку українського дисидентського правозахисного руху, умови й події здобуття незалежності України. Хрущовська «відлига» та її вплив на розвиток української культури. Період «перебудови» в Україні як передумова національного відродження української культури.	Питання, ітести, самостійна робота
15	Україна умовах боротьби за незалежність.	Вміти окреслити основні досягнення й проблеми розвитку незалежної української держави, її перспективи у взаєминах із світом. Ознаки культурологічного процесу постмодерної доби XXI ст. Інтеграція української культури до загальноєвропейського та світового культурного простору.	Питання, ітести, самостійна робота

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	10
Семінарське заняття	20
Контрольна робота (тестування)	40
Індивідуальне завдання	30
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Лекції	2		2		2		2		2			2						12	
Семінарські з-тя		2		2		2		2		2	2		2	2	2			18	
Самостійна р-та	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2		60	
Контрольна робота															2			2	
Індивідуальні завдання																	4	4	
залік																		50	50
Всього за тиж-нь	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	4	6		50	100

Поточний контроль з дисципліни «Новітня історія України та української культури» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи, контролю самостійної роботи та іспиту.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для лекційних і семінарських занять студент може отримати максимально 30 балів. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 30 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 40 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума всіх оцінок.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» \(Нова редакція\)](#) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

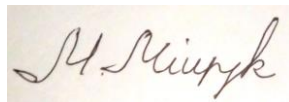
Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Акт проголошення незалежності України. К., 1991. 2. Європейська та українська культура в нарисах: Навч. посіб. За ред. І. З. Цехмістро, В. І. Штанько, В. С. Старовойт та ін. К., 2003. 3. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О.М.Бут, М.І.Бушин, Ю.І.Вовк та ін.]; за заг. ред. М.І. Бушина, О.І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 4. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В. М. Литвин; Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К. : Наук. думка, 2013. 5. Кашуба М.В. Історія української культури: Курс лекцій. Л., 2011. 6. Палій О. Історія України. Від княжої доби до Революції гідності. 3-тє вид. Київ: К.І.С., 2017. 7. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 8. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К., 2011. 	
Ресурси курсу	
<p>Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p> <p>https://d-learn.pro/developer/course/view/1984</p>	

7. Контактна інформація

Кафедра	Історії України і методики викладання історії. м. Івано- Франківськ, вул. Шевченка 57, Кабінет 601. https://kiu@pnu.edu.ua
Викладач	Міщук Мар'яна Богданівна кандидат політичних наук, доцент кафедри історії України і методики викладання історії
Контактна інформація викладача	mariana.mishchuk@pnu.edu.u а (0342)59-60-06

8. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).

Викладач

Міщук М. Б.